

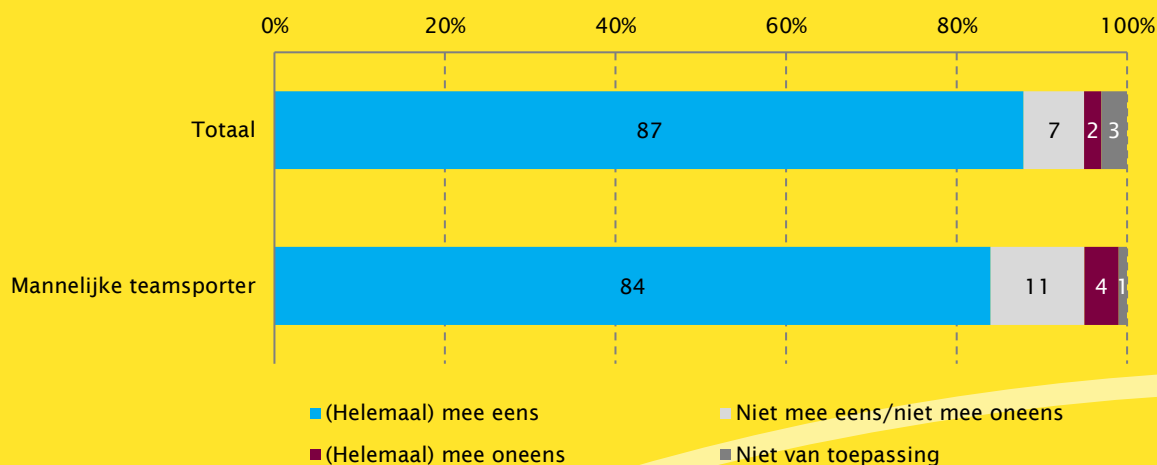
LHBTI in de breedtesport (2018)

De acceptatie van seksuele diversiteit in de sportvereniging

Factsheet 2018/9

Resie Hoeijmakers & Agnes Elling

Figuur 1. Stelling 'Ik zou er geen enkel probleem mee hebben wanneer een medesporter aangeeft homoseksueel te zijn.'
Totaal verenigingssporters (n=458) en aandeel mannelijke teamsporters (n=76, in procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek (NSO), najaar 2017. Mulier Instituut.

Sinds 2008 voert de Gay-Straight Alliantie Gelijkspelen in opdracht van de ministeries van OCW en VWS een beleidsprogramma uit gericht op acceptatie van homoseksualiteit in de wereld van de (georganiseerde wedstrijd)sport. Dit programma is de afgelopen jaren deels geïntegreerd binnen het bredere beleidsprogramma Naar een Veiliger Sport Klimaat. Om te zien hoe het is gesteld met de acceptatie van seksuele diversiteit in de sport en welke ontwikkelingen kunnen worden vastgesteld ten opzichte van eerdere metingen (2008, 2010 en 2013), voerde het Mulier Instituut in opdracht van NOC*NSF in 2017/2018 een vervolgmeting uit.

De sportvereniging: een plek van seksuele diversiteit?

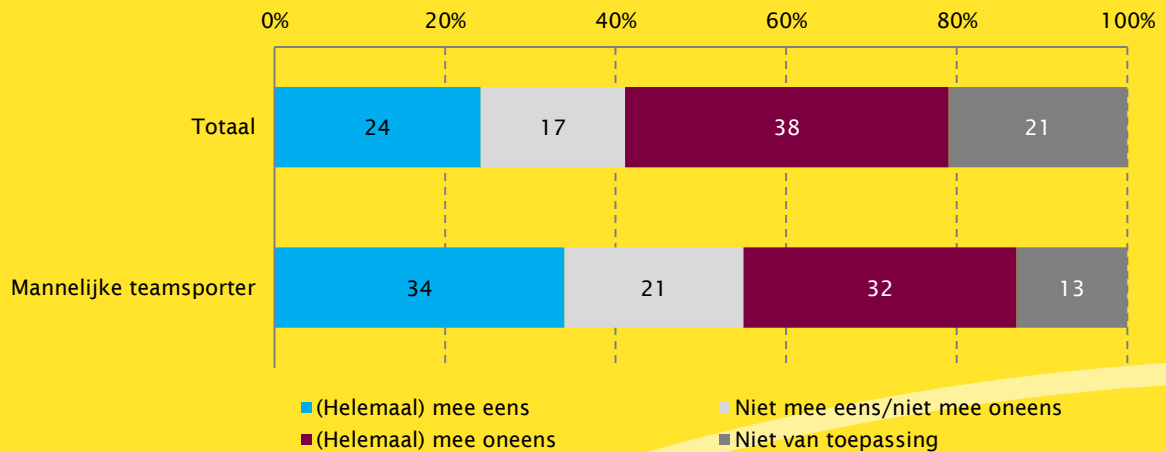
De sportvereniging is een plek waar mensen met verschillende seksuele voorkeuren bij elkaar komen. Ongeveer één op de tien mensen kent via de sportvereniging mannen of vrouwen met een homo- of biseksuele voorkeur. De bekendheid met seksuele voorkeuren van medesporters is geringer dan onder vrienden of collega's, waar ongeveer één derde in aanraking komt met mensen met een homo- of biseksuele voorkeur. Dit komt overeen met eerdere bevindingen dat LHB-ers (lesbisch/homo/biseksueel) zelf aangeven dat onder familieleden, collega's en mede-studenten vaker

'iedereen' op de hoogte is dan dit onder medesporters het geval is (Elling e.a., 2011). Vooral homo-/biseksuele mannen houden hun seksuele voorkeur bewust voor medesporters verborgen.

Mannelijke teamsporters niet méér homofob

De resultaten laten zien dat de algemene acceptatie van seksuele diversiteit in de sport groot is, ook onder mannelijke teamsporters, waar het homo-acceptatiebeleid vooral op is gericht. Zo onderschrijft 87 procent van alle verenigingssporters en 84 procent van de mannelijke teamsporters het geen enkel probleem te vinden wanneer een medesporter aangeeft homoseksueel te zijn (zie figuur 1). Ook als gevraagd wordt naar het gezamenlijk douchen met een homoseksuele/lesbische sporter van hetzelfde geslacht, geeft drie kwart van de mannelijke teamsporters aan hier geen enkele moeite mee te hebben, overeenkomend met het Nederlands gemiddelde. Daarnaast vindt de meerderheid van de mannelijke teamsporters (69%) het prima als hun kind training zou krijgen van een homoseksuele/lesbische train(st)er van hetzelfde geslacht. De resultaten bevestigen echter tevens dat de cultuur onder mannelijke teamsporters over het algemeen minder LHBT-inclusief of homo-vriendelijk is in vergelijking met andere groepen sporters.

Figuur 2. Stelling 'In onze sport is 'homo' of 'mietje' een soort scheldwoord als mannelijke sporters minder goed presteren.'
Totaal verenigingssporters (n=458) en aandeel mannelijke teamsporters (n=76, in procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek (NSO), najaar 2017. Mulier Instituut.

Homograppen gebruikelijk op het voetbalveld

Het gebruik van 'homo' of 'mietje' als scheldwoord of minachting is in de sport niet ongebruikelijk. Onder de totale groep verenigingssporters geeft ongeveer een kwart aan dat 'homo' of 'mietje' een soort scheldwoord is als mannelijke sporters minder goed presteren (zie figuur 2). Bij mannelijke teamsporters is dat één derde. Ook geven mannelijke teamsporters bijna twee keer zo vaak als andere sporters aan (18%) dat in hun sportgroep regelmatig grappen of negatieve opmerkingen over homoseksualiteit worden gemaakt. Daarnaast geeft bijna de helft van de voetbalverenigingen aan dat homonegativiteit wel eens of af en toe in hun vereniging voorkomt (peiling Verenigingspanel Mulier Instituut, 2018). Dit is bijna vier keer zoveel als bij andere verenigingen.

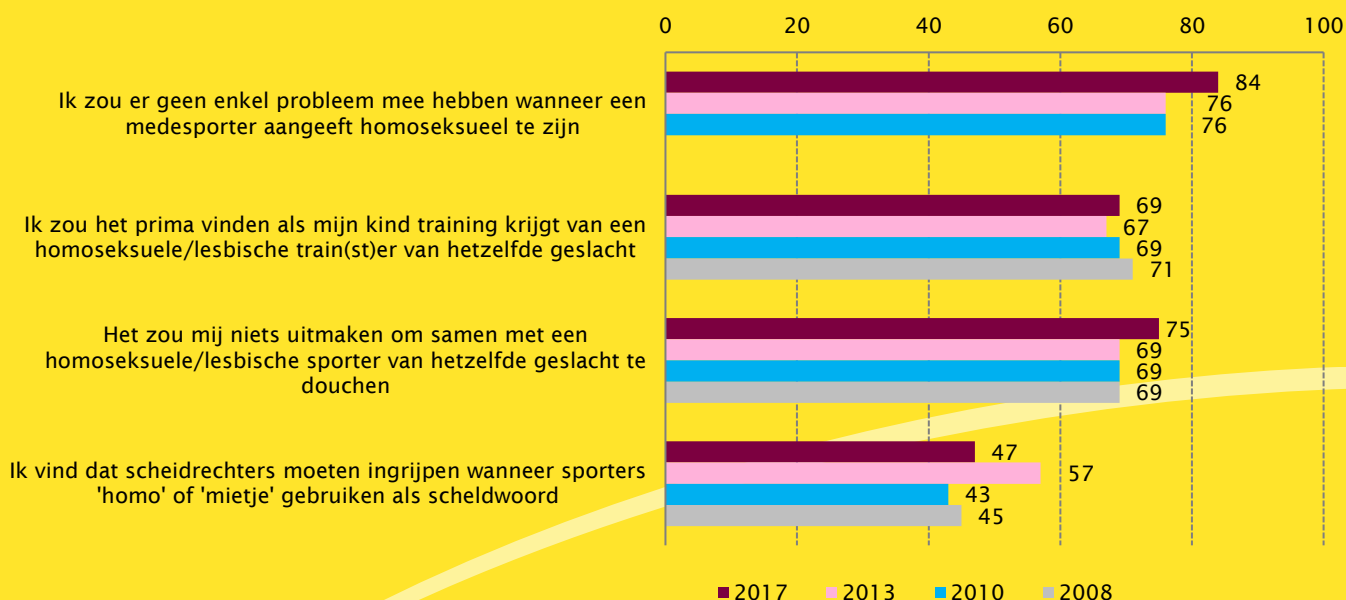
Als gevraagd wordt of scheidsrechters moeten ingrijpen wanneer sporters 'homo' of 'mietje' als scheldwoord gebruiken, is het merendeel van de Nederlandse bevolking (71%) het daarmee eens. Onder verenigingssporters (65%) en met name mannelijke teamsporters (47%) is dat aandeel beduidend lager. Zij lijken het gebruik van 'homo' of 'mietje' als scheldwoord

vaker normaal te vinden. Dit betekent dat in mannelijke teamsporten, en met name in het voetbal, nog steeds vaker sprake lijkt te zijn van een cultuur waar machogedrag en homo-onvriendelijke opmerkingen voorkomen. Dit kan voor mensen met een homo- of biseksuele voorkeur als onprettig of vijandig worden ervaren en de verdere acceptatie van seksuele diversiteit in de weg staan.

Seksneutrale toiletten op de sportvereniging

In 2017 is voor het eerst het draagvlak voor seksneutrale toiletten en kleedruimtes voor transgender en intersekse personen gemeten. Iets meer dan een kwart van de Nederlanders vindt het een goed idee als sportaccommodaties ook seksneutrale toiletten en kleedruimtes krijgen om de toegankelijkheid voor transgender/intersekse personen te vergroten. Mannen (24%) en vrouwen (32%) verschillen hier licht van elkaar. Mannelijke teamsporters zijn het minst positief over aparte seksneutrale toiletten en kleedruimtes (9%).

Figuur 3. Stellingen over homo-acceptatie onder mannelijke teamsporters, 2008 - 2017 (2017, n=76; 2013, n=164; 2010, n= 137; 2008, n=152. In procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek (NSO), 2008-2017. Mulier Instituut.

Aandacht voor homo-acceptatie op de juiste plek

Wat voor de acceptatie van homoseksualiteit en effectiviteit van beleid als een positieve ontwikkeling kan worden gezien, is dat 12 procent van de verenigingssporters aangeeft dat in het afgelopen jaar bij hun sportvereniging positieve aandacht is geweest voor de acceptatie van homoseksualiteit. Met name mannelijke voetballers geven aan dat er positieve aandacht voor LHBT-acceptatie bij hun sportvereniging is geweest (18%). Daarnaast geeft ongeveer twee derde van de voetbalverenigingen aan dat binnen de vereniging expliciet beleid bestaat gericht op het tegengaan van discriminatie naar seksuele voorkeur; bij andere verenigingen is dit ongeveer één vijfde (peiling Verenigingspanel 2018, Mulier Instituut). Dit betekent dat met name voetbalverenigingen aandacht schenken aan homo-acceptatie.

De resultaten ten aanzien van enkele stellingen over de algemene acceptatie van homoseksuele sporters laten in de laatste tien jaar een positieve ontwikkeling zien onder mannelijke teamsporters (zie figuur 3). Bij de stelling dat scheidsrechters homonegatieve uitlatingen zouden moeten bestraffen, zijn de uitkomsten voor 2017 ten opzichte van de vorige meting in 2013 juist minder positief. Mogelijk is onder mannelijke teamsporters sprake van een soort tegenreactie op de toegenomen positieve aandacht

voor homoseksualiteit en de vraag om meer homo-acceptatie.

Conclusie: blijvende beleidsinzet gewenst

Hoewel een positieve ontwikkeling in de acceptatie van homoseksualiteit in de sport, als resultaat van de beleidsinzet in de afgelopen tien jaar mocht worden verwacht, valt slechts een beperkt positieve ontwikkeling waar te nemen. Positief is dat de algemene homo-acceptatie onder mannelijke teamsporters lijkt toe te nemen en mannelijke teamsporters het vaakst aangeven dat in het afgelopen jaar bij hun sportvereniging positieve aandacht is geweest voor de acceptatie van homoseksualiteit. Aandacht blijkt hiermee op de goede plek terecht te komen, maar nog weinig effect te sorteren als het gaat om veranderingen in gedrag (voorkomen van homo-negatieve grappen en opmerkingen) dan wel perceptie (bijv. belang sanctioneren homograppen). Voor het daadwerkelijk doorbreken van negatieve stereotypering is meer tijd en aandacht nodig. Dit pleit voor voortgaande specifieke beleidsinzet van LHBT-acceptatie in de sport.

Bronnen:

Elling, A., Smits, F., Hover, P. & Kalmthout, J. van (2011). *Seksuele diversiteit in de sport. Sportdeelname en acceptatie*. Utrecht: Mulier Instituut.